

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Datiuus pro accusatio cum præpositione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Ioannis Despauterij Niniuite

accusatiuo, uel a uel ab cū ablatiue, ut it clamor cœlo .i. ad cœlum.
Tu es mihi uisus, .i. a me. Virgo incognita uiro, .i. a uiro datus mihi,
id est a me, diuersum sensum habet ab eo quod est datus mihi ut eū
casum habeat ab accusatiuo, ut do tibi.

Datiuus pro accusatiuo cum præpositione.

Primo itaq; datiuus ponit̃ p actō locali. Virgi. It clamor cœlo, .i. ad
uel cœlū, inferretq; deos latio, .i. in latiū. Cōpellere hibisco, .i. ad hibis-
cum. Obuertit̃ pelago proras, .i. pelagus uersus uel in, aut ad pelag-
us. Id frequētissimū est apud Virgi. teste Seruio. Eū casum Sergius
uenerabilis grāmaticus nō datiuū uocat, sed octauū casum, ait em̃
in Donatū. Nōnulli adiūgunt octauū casum, qui sit quū quod per
accusatiuū cū ppositiōe possumus dicere dicimus per datiuū sine p-
positione, ut clamor it in cœlū, & it clamor cœlo, ut subeūt ad mu-
rum, & subeūt muro. Hęc Sergius, qui nō tam suā q̃ aliorū enarrat
opinionē. Parui certe refert an datiuus sit, an octauus datiuo nunq̃
absimilis applico littori & ad littus &c. Secūdo datiuus nō local̃
ponit̃ loco accusatiui cū ppositiōe ad uel in, quē quidā datiuū per
celebres quidā dixerūt esse aduerbiū, quia datiuī naturā nō uidetur
h̃re, ut risui laudi, uitio ludibriū, auxilio despectui, ostētui, uisui &c.
adiungit̃ datiuus rei acquirētis per regulā sequētē. Subnectā exēpla
Diomedis. Curę mihi est doctor, miserię mihi est labor, morę illi sūt
glorię mihi est patria, infamię mihi est amor, uitio do hanc rem, testi-
monio tibi sum, auxilio tibi sum, p̃sidio, cōsilio, cōmodo, gaudio
mihi est aduersarius, bono mihi est ueritas, argumēto mihi est pro-
bitas, muneri tibi do librū, pignori do uestem, oneri est mihi hęc res
cordi mihi est amicitia, dolori & terrori mihi ē iudiciū, honori duci-
tur apud nos hęc res, usui sum tibi, risui mihi est hoc, risui hominē
habeo, despectui hominē habeo, questui mihi ē hęc res. hęc Diome-
sic. Orbis sua lana decori est, id ē ad decorē. uenio tibi auxilio .i. ad
auxiliū, sum tibi usui, .i. ad usum, hoc ē ad utilitatē sum tibi utilis, na-
tus sum laudi, opprobrio, ludibriū, ornāmēto, ostētui, soror mea da-
tur tibi nuptui. Perdit̃ filius est patri dedecori. sum tibi cōtemptui,
Plau. in menēch. Bene merētē tibi habes despīcatui. Cano receptui.
Plau. in eadē scēna. Aliā post hac inuenito quam habeas frustratui.
Hora. Nec timuit sibi ne uitio q̃s uerteret olim. Accingo me operi,
uel ad opus, parāt se bello, do tibi hęc rē doti uel dotē, Plau. in Tris-
tūmo. Est ager hic nobis sub urbe, eū dabo dotē sorori. Itē sum tibi
scandalū & scādalo. Hiero. Sicut em̃ abscondēdos & eradicādos insi-
deles, ac p̃fidos hoīes q̃ scādalu sunt corpori ecclesie, dñs p̃cepit, lites

re tuę fuerūt mihi uoluptati. Salus tua est mihi curę &c. Nūc uidea
 mus ubi dñs ablatiui cū p̄positiōe locū obtinet, ueluti dilectus deo
 p̄ a deo. in sum lectiōi p̄ in lectiōe, infixus pectori p̄ in pectore, ubi
 Virgi. carminis gr̄a p̄positiōe omisit dicēs ænei. iij. Herēt infixi pec
 tore uult⁹. Ibidē. Placido ne etiā pugnabis amori p̄ cū amore. Mōs
 tibus in nostris solus tibi certet amyntas p̄ tecū. ip̄ar cōgressus achil
 li p̄ cū achille. & neq; cernit ulli p̄ ab ullo. Et despectus tibi sum .i. a
 te. Cice. nō despero p̄batū iri Varroni .i. a Varrone. His p̄libatis in
 sola impersonaliū passiuę uocis cōstructiōe, nobis est elaborādū.

Impersonaliū passiuę uocis constructio.

Verborū q̄ddā p̄sonale, q̄ddā impersonale. Personale est q̄d p̄ sensu
 p̄ficiēdo req̄rit n̄m̄ uel actm̄ ante se exp̄sse uel intellectu, uel aliquid
 loco horū, ut insit, fore. Impersonale est q̄d personā secū gerit, nec indi
 get n̄o uel actō a fronte, ut oportet, stat, & dicit ab in. .i. ualde, q̄a sine
 p̄sonis minime intelligit, sic dicūt doctissimi, licet alij dicāt ab in. .i. si
 ne &c. Verborū impersonaliū q̄ddā actiuę uocis, & desinit i t, seruatq;
 formā tertie p̄sonę singularis, ut inter est, intererat, interfuit &c. sed ta
 le uix ullū est impersonale merū, q̄a semp̄ uidet aliqd h̄e loco n̄i, ut
 añ notauimus. Quoddā est impersonale passiuę uocis, & terminat̄
 in ur. nā s̄l̄e est tertis p̄sonis singularibus passiuorū. de hoc nūc est
 agēdū. de his igī dat̄ hęc regula. Impersonalia passiuę uocis añ se res
 gūt abltm̄ mediāte p̄positiōe a uel ab, uel dñm̄ sine p̄positiōe, p̄ ablati
 uo, dūmodo is casus generalis fuerit, nō priuatā significās p̄sonā, ut
 statur omnibus uel ab oibus, post ȳo regūt casum suorū uerborū,
 p̄ter forsitan actm̄. Martialis. Non bene cr̄de mihi seruo seruit̄ amis
 co. Sit liber dñs qui uolet esse meus. Cice. ad Lentu. Eius orationi ue
 hemēter ab omnibus reclamationū est. .i. omnes reclamauerūt. Et q̄q; a
 te quidē cumulate satis sit mihi .i. oibus meis. ait Lanci. Istud exēplū
 est cōtra Nebrissensem dicētē impersonale non regere datiuū uel ab
 latiuū nisi significent omnes. Serui. in illud. Non equidē in uideo mi
 ror magis undiq; totis Vsq; adeo turbat̄ agris. dicit melius dicitur
 turbat̄ q̄ turbamur, quia impersonale ad omnes pertinet. itaq; turbat̄
 id est oēs turbant̄. Hic Seruius reprehēdit a Nebrissensi duobus mo
 dis. Priore quidem quod legerit turbat̄, licet cum Quintiliano, quia
 ut ip̄e Seruius fatetur, in antiquis codicibus habet̄ turbamur, quod
 certe rectius poneret̄ q̄ turbat̄, quia testibus Diomede, Prisciano &
 alijs impersonalia passiuę uocis, semp̄ declarant̄ actiuę, ut statur, om̄es
 stant. legitur, omnes legūt. ita turbat̄. omnes turbant, non autē om̄es
 turbantur, ut male dicit Seruius. Secūdo ab actiuis nō formatur im